

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Karácsony 1905.

Karácsonyi ének.

Az angyaloknak sergivel
Ma millió lélek ünnepel
S ajkán zsoltosma zendül:
Dicsőség égben Istennek,
A földön béke s embernek
Jó indulat Istentül.
Végre — Vége
A sejtések, tévedések
Éjelének,
Bús árnyai eltűnének.

Oh mily szeliden mosolyog
A szent gyermek, kit pásztorok
Imádva üdvözölnek!
Fejét övedzi égi fény,
Az Ur irgalma leng szemén
Meváltásul a földnek.
Szánj meg — Áldj meg
Ég küldötte, egy szülőtte
Az Istennek,
Kit menny és föld ünnepelnek!

Mely a böleseknek feltűnék,
Kelet felől a csillag ég
Vezetve a jövőket.
Megáll a szent hajlék felett,
Hol üdvözítő szeretet
Áldón fogadja őket.
Csillog — Villog
Fénye annak az aranyknak,
Mit áldoznak
S tömjén s mirha illatoznak.

Karácsony ünnepén.

(H.) Szeretet ünnepe itt vagy újra, hogy a hozzád fűződő nagy eszme lángjával, erejével bearanyozzad, fölvertezzed az emberi szíveket! Karácsony ünnepén Jézus Krisztus születése napját ünnepeljük. Az Ur elküldé szent fiát a földre, hogy kinszenvedésével és halálával váltsa meg az emberiséget az eredeti büntől, melyben született...

Ezen az örömnünnepen gunyhókba, palotákba az öröm érzete költözökdi be, elpihen a munka eszköze és áhitattal ül ünnepet szegény és gazdag egyaránt.

Az idei karácsonyi ünnep a mi magyar viszonyaink között nem sok biztatót hozott a magyar nép számára. A magas politikával ugyan a »Független Ujság« nem foglalkozik irányánál fogva, de szinte lehetetlen az, hogy rá ne mutassunk a magyar népet ebben az esztendőben ért nagy csapásokra, melyek nemcsak abban nyilvánultak meg, hogy a nagyon gyöngé idei termésben nem kapta meg a magyar gazda fáradozásának, munkájának gyümölcsét, de a zavaros politikai helyzetben iparunk, kereskedelmünk is pangott. Egy dolog van csak, ami a mostani reménytelenségben kicsillan biztató sugárként a magyar nép számára s ez az *önálló magyar vámterület* közelebbi megvalósulásának a reménye. Vajha elközelednék mihamarabb ez a boldog időszak, amidőn te édes magyar népem, az önálló vámterület képében kapnál karácsonyi ajándékot!

Karácsony szent ünnepén feledjük a napi gondokat, s amint a munkaeszközöket félre tesszük, nyugözzük le ekként a földi gondokat is, emeljük fel lelkünket a mindenhatóhoz, kérjük az Istenembert, a világ Megváltóját, hogy áraszson el bennünket áldásaival, vegye le lelkünkről a borot s vezessen bennünket jobb idők felé, hogy fokozottabb kedvvel, nagyobb törekvéssel indulhassunk az élet utjain utjabb küzdelmekbe.

Szálljon fel a karácsonyi ének ajakunkról a magyarok Istene felé, hallgassa meg ennek a sokat türt, szenvedett, sanyargatott népnek könyörgését egy jobb korszakért, melyben buzgó imádság epedez milliók ajakán! A karácsonyfa-gyertyácskák halovány fénysugarai vezessenek bennünket békésebb, termékenyebb jövő felé.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselöház dec. 19-én kedden ült össze a hosszú elnapolás után. Miként eddig mindannyiszor, tudomásul vette az elnapoló királyi kéziratot és beérte a szokásos tiltakozással az elnapolás ellen. Mégis az a nevezetessége meg volt a keddi ülésnek, hogy az egész képviselöház hozzájárult az elnapolás ellen való tiltakozáshoz. A kormány tagjai nem jelentek meg a képviselöház ülésén, ellenben a képviselők valamennyi pártból igen nagy számmal. Féltenegy órakor nyitotta meg az ülést *Jusch* Gyula képviselöházi elnök és jelentette, hogy a miniszterelnöktől egy küldött utján királyi kéziratot kapott, amelyet nyomban fel is olvasatott. A kézirattal a király a jövő év március elsejéig elnapolta a képviselöház üléseit. Azután Apponyi Albert gróf szólalt fel és megokolta azt az indítványát, hogy a képviselöház tiltakozzék a folytonos elnapolások ellen, amelyek a kormány működésének ellenőrzését lehetlenné teszik. Az indítványhoz először *Tisza* István gróf volt miniszterelnök szolt hozzá, aki a szabadelvű párt nevében elfogadta az indítványt, minthogy a képviselöház ismételt elnapolása immár a szabadelvűpárton is aggodalmat kelt. Azután *Mezőfi* Vilmos az újjászervezett szocialisták képviselője szólalt fel, aki, miként már azelőtt is, azt indítványozta, hogy a képviselöház maradjon együtt és tanácskozzék tovább, majd a függetlenségi párt nevében még *Rátkay* László beszélt. Erre azután a képviselöház egyhangulag elfogadta az elnapolás ellen való tiltakozást. Az elnapolás március elsejéig azt jelenti, hogy addig az időpontig vagy létrejön a parlamenti béke, vagy pedig, ha ez nem sikerül, akkor bekövetkezik a képviselöház feloszlata.

A főrendiház ülése.

(1905 dec. 19-én.)

A főrendek háza kedden d. u. 5 órakor tartotta ülését, melyet bizalmas értekezlet előzött meg. A rendes megnyitó után *Mailáth* József gróf állott fel szólásra és a következőket mondotta:

Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! Amidőn elő-zör szólalok fel e Házban, teszem azt azon lélekemelő benyomás hatása alatt, melyet a képviselöháznak egyértelmű véleménynyilvánítása méltán keltett bennem. Jele ez annak, hogy nemcsak a gyűlölség képes az egyes pártszinezeteket összekovácsolni, hanem — ha a haza vesélyben van — a politikai ellenfelek is egygyé forrnak.

Súlyos válság előtt vagyunk, méltóságos főrendek, mert az alkotmány biztosítékait, ezredéves, százéves és évtizedes épületeit, társadalmi intézményeit meg-gondolatlan kezek felülről kezdik bontani, alulról megingatni. Ilyen körülmények között a főrendiház-nak is állást kell foglalnia.

Jobb és megbizhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

A mai ülést megelőzőleg tartott értekezleten megjelent főrendiházi tagok bizalmából lesz szerencsém egy javaslatot előterjeszteni. Mielőtt azonban ezen javaslatot előterjeszteném, rövid visszapillantás vetek a főrendiháznak ezen kérdésben elfoglalt álláspontjára, hogy ebből kifejtsem azt is, hogy a főrendiház csak következetes marad magához és előbbi határozataihoz, ha beadandó javaslatomat egyhangulag elfogadja.

A visszatekintés után felvasta a javaslatát, melyben bizalmatlanságát fejezi ki a kormány iránt és ünnepélyes óvást emelnek a kormány ellen.

A javaslatot egyhangulag elfogadták a főrendek. Következett *Széchenyi* Sándor gróf új főrendiházi alelnökké történt kinevezéséről a királyi kézirat felolvasása.

Azután a harmadik királyi kézirat felolvasása, melylyel a főrendiház ülését 1906. évi március 1-ig elnapolta a király.

Az orosz forradalom.

Oroszország nyugati részén a lettek forrongása a legkomolyabb. *Rigában* a katonaság a fölkelőkhez pártolt és kijelentette, hogy inkább tisztjeit lövi agyon, semhogy a népre löjjen. Riga a felkelők kezében van, de a város nyugodt. Egy katonai vonat, mely csapatokat akart vinni Rigába, utközben fölrobbant s ez alkalommal kétszáznál több katona vesztette életét.

Déli Livlandban a lakosság forrong. A zavargók sok birtokot elpusztítottak és számos embert megöltek. A lázadók még a plébániákat is megszállták és bombázással fenyegetőznek, ha nem kapnak fegyvert. A livlandi fölkelők számára körülbelül 60.000 ember. Ezek megfékezésére hír szerint a pétervári katonai kerület összes csapatait Livlandba rendelték. A kornói kormányzósgban olyan a helyzet, hogy a kormányzó maga helyébe katonai parancsnokságot kér.

A belügyi és hadügyi miniszterek a múlt vasárnap két futárt küldtek a revali kormányzóhoz, hogy onnan tovább irányítsák őket Rigába, de az ott állomásozó hajó nem merte fölvenni a futárokat, mert a forradalmárok azzal fenyegetőztek, hogy elsüllyeztik a gőzöst. A futárok visszatértek Pétervárra, anélkül, hogy a sürgönyöket kézbesítették volna. A héten azután két gőzös érkezett Revalba és úgy kötött ki, hogy a géppuskákat irányított a partra, Ezek a hajók hozták a táviratokat, a melyekkel a futárok hiába jártak.

A katonai zendülések is tovább tartanak. Moszkvában lázognak a tüzerek, Karbinban újra kitört a zavar és a zendülők fosztogatva, gyilkolva járnak be a várost.

Péterváron tovább foly a munkásvezérek letartóztatása. Tömérdek vezető börtönben ül, több százat száműztek.

A Péter és Pál erőd fogházai tömve vannak.

A magyar nemzeti küzdelmet úgy szolgáljuk igazán, ha terjesztjük szellemi harcunkat, a „Független Ujság“-ot. Kérjen mutatványszámot.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Három tejszövetkezet tejelő-versenye.

Hogy okos és céltudatos vezetés mellett kiszagadják is mily kiváló eredményeket érhetnek el a falusi tejszövetkezetekkel, mutatja annak a tejelőversenynek az eredménye, amit a „Magyaróvári szarvasmarhatenyésztő-egylet“ kebelében működő tejszövetkezetek közül háromnál, a levéli, az ilmici és a szolnoki tejszövetkezeteknél rendeztek. A levéliek 1904 február 1-én kezdették a versenyt és végig 1905 január 31-ig résztvett benne 45 gazda 79 darab tehénnel. Az ilmiciek közül 19 gazda 27 tehénnel, a szolnokiak közül 13 gazda 24 tehénnel csinálta végig a versenyt. Az ilmiciek 1904 március 1-én, a szolnokiak pedig június 15-én fogtak hozzá.

A 77 kiszagda 130 tehene után igen szép adatokat találunk. Ilmicen és Levélen ezelőtt három esztendővel is volt már tejelőverseny. Ilmicen 1901-ben 49 versenyző tehén átlagfejése 1969 liter tett ki, most pedig a versenyben résztvett 27 tehén átlaga 2527 liter volt. Tehát egy-egy tehénnél 558 liter fejestöbblet található. Levélen 1901-ben 33 tehénnél 2304 liter, míg most 79 tehénnél 2663 liter volt az átlagfejés. A többlet egy tehénnél 359 liter. A fejési többlet Ilmicen 28, Levélen 15 százalék fejlődésnek felel meg.

Hogy ezek a nagy fejésátlagok miként voltak elérhetők, arra nézve néhány igazán bámulatra méltó szép számadat szolgáljon igazolásul. A legtöbb, 5087 liter tejet Salzer János levéli kiszagda Paula nevű 5 éves simmenthali tehene adta. Ugyancsak Levélen egy-egy tehéntől Hutflesz Máttyás 4953, Nitsch Máttyás 4830, Rosenberg Lőrinc 4289, Smickl Gergely 3917 liter tejet fejt egy esztendő alatt. Zsir, százalékban kifejezve, a legelső helyen áll a liternél harmadik helyre került Nitsch Máttyás Cifra nevű bonyhádi fajta tehene 200 kilogrammal. Ilmicen a legnagyobb fejési átlag 3717, Szolnokon pedig 3377 liter volt. A legkevesebb fejési eredmény volt Ilmicen 1370, Levélen 1251, Szolnokon pedig 1146 liter. Ami a tej zsirtartalmát illeti, e részben Ilmicé az első-ég, ahol az átlag 48 százalék volt. Szolnokon 38,7, Levélen pedig 37,3 százalék.

Azok a mosoni községek, amelyek a szarvasmarhatenyésztő egyesület utmutatása nyomán indulni hajlandók, az előremenetelnek a legszebb példáit mutatják. Kü önösen Levél község haladt nagyot, amióta az itteni gazdák tejszövetkezetbe tömörültek és a fejlődés érdekében munkálkodni mindnyájan készek. Levél eredményeinek híre már messze a megye határán túl is eljutott és más megyék kiszagdái csoportosan jönnek el ide, hogy lássanak és tanuljanak, miként lehet magával a tejszövetkezettel valamely községet fölvirágoztatni. A jóra való akarat persze elengedhetetlen.

Egy fővárosi szövetkezet. A magyar királyi államvasutak alkalmazottainak fogyasztási szövetkezete az 1883. év végén azon célból alakult meg hogy a magy. kir. államvasutaknál alkalmazott egyének a háztartáshoz

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb arakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

szükséges cikkeket a legelőnyösebben szerezhessék be. A szövetkezet, amely az angol hivatalnoki fogyasztási szövetkezet alapeszméjére van építve, 1884-ben 1700 taggal indult meg. A beszerzési költségeken felül csak a kezelési költségek és a netáni veszteségek ellensúlyozására való tekintettel szabja meg az árakat. Ezenkívül egy miniszteri rendelet értelmében kötelezve van arra, hogy a tagoknak a 20 koronás üzletrészek után 5 vagy 6%-os kamatot fizessen. Osztalékot azonban csak a teljesen befizetett üzletrészek után és azoknak egész éven át való üzleti tevékenysége esetén ad. Ez azért van így, mivel a szövetkezet megszorult tagjainak, indokolt kérelemre az üzletrészekre történt befizetését, egész 2 koronáig, bármikor visszaadja.

Az üzleti forgalom lebonyolítása a tagokkal szemben készpénzzel vagy hitel útján történik. A hitelezés akként van korlátozva, hogy megállapítják annak a maximumát és a tag illetményeiből a teljes összeget hivatalból levonják. A lebonyolítás írásbeli megrendelés útján, vagy értékjegyekkel történik. A szövetkezet igazgatóságát az utóbbinak a meghonosítására 1886-ban az vezérelte, mivel vásárlás közben, igen sok munkát adott a könyvekbe való beírás és név- vagy számcseré is könnyen előfordulhatott. Az értékjegyrendszer a nehézségeket kiküszöbölte. Minden tag, aki hitelt igénybe venni akar, havonként egyszer, egy összegben kikapja a fémjegyeket és ezzel vásárolhat. A tartalékalapot készpénzben, illetve értékpapirokban gyümölcsöztetik. A szövetkezet ügyeit a 24 tagból álló igazgatóság intézi, mely az ellenőrzésre, felügyeletre, öt tagból álló végrehajtó-bizottságot szervezett. A szövetkezetnek a fővárosban hat és a vidéken is hat elárúsító helye és Tétényben két pincéje van.

Megjelent a
„Vinczellérvkönyv“
 IRTA:
VADAY JÓZSEF,
 KÖZS. ISK. IGAZGATÓ NAGYVÁRADON
 (2 ik kiadás, szemléltető rajzokkal)
 —Ára kötve 90 fillér.—
 Megrendelhető Vaday Józsefnél
 Nagyváradon.
 Szőlőbirtokosok és uradalmi munkások kezében kiprohált gyakorlati irányu segédkönyv.

Előfizetőinkhez.

1906. január elsején a **tizenkettedik év-folyamba lép a „Független Ujság“**. Ez alkalomból volna egy-két bizalmas szavunk olvasóinkhoz.

A szülőkhöz! Magyar szülők, vigyázzatok a gyermekek ártatlan szívére és ne bocsássátok házaikba rossz olvasmányt, mert az métegy, mely megrontja a gyerek tiszta lelkét. Hiszen igaz, hogy a lapot nem gyerekek járatták, de előle azt el nem dughatjátok. Ezért kell vigyázni a lap megválasztásánál. A „Független Ujság“ tizenkét esztendeje, hogy a szépet, jót és nemest terjeszti hazánkban. A lap szelleme tiszta és erkölcsös, tehát minden szülő bizalommal fogadhatja. A „Független Ujság“ sok mesét közöl a jó gyermekek mulattatására és oktatására.

A gazdákhöz! Végét járja a faeke, mert kiszorította a könnyű vaseke. Ebből is azt tapasztaljuk, hogy minden jót, csak a jobb győzhet le. A magyar gazdálkodási rendszer sokat javult, de még sokat javulhat. A „Független Ujság“ bő és tanulságos gazdasági tartalommal jelenik meg, mely a földmivelő tudnivalóinak kincsháza, a hasznos gazdálkodás kulcsa. De ezenkívül a vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgeti.

A papokhoz és tanítókhöz! Mindenben óriási haladás tapasztalható. A világ képe változik szakadatlanul. A papok és tanítók nemcsak a templomban, nemcsak az iskolában, hanem a társadalomban is buzgó apostolokká váltak. A nagy életküzdelem versenyében ők vezetik a magyar népet önzetlenül becsülettel. A nép vezetőit mint igaz barát, úgy támogatja ebben a nemes feladatban a „Független Ujság“. Főképpen a szociális kérdések megoldásánál fejt ki sikeres mozgalmat, mert a szövetkezeti részben tárgyalja a szövetkezeti tudnivalókat, valamint minden idevágó kérdésre felvilágosítást nyújt a lapban is, de ha szükséges, levélben is.

A politizálókhöz! A magyarnak az már a természete, hogy a tojás vásárnál is politikát csinál. Ha jól esik, jól teszi! A „Független Ujság“ nem politikai lap, de hétről-hétre leírja a politikai eseményeket, mint igaz krónikát. Ebből aztán sokkal többet tud meg az olvasó, mintha össze-vissza magyaráznók, mert a legszebb szónál is szebben beszél a tett. A mi krónikánkban a tettek beszélnek szebben, jobban, mint a hosszulére eresztett politikai cikkek és ebből igaz uton tanul járni a magyar.

Minden olvasónkhöz! Mit kívánjunk egy laptól? Azt, hogy tiszta magyarsággal legyen írva! Minden héten pontosan megjelenjék a hét történetével. Legyen benne a belföldi és külföldi eseményekről rövid, világos tudósítás. Képei legyenek időszerűek.

Értelem szerű értékesítést eszközlik az előírt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
 elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
 SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
 SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husneműket, füstölt
 lúst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

Mulattató része szívet, lelket nemesítő szórakozást nyújtson, de a kacagató adomák se hiányozzanak belőle. Kérdéseinkre pontosan válaszoljon, esetleg külön levélben is!

A „**Független Ujság**“ ezeket tizenkét éve teljesíti, azonkívül minden számhoz 8 oldalnyi könyvalakban nyomtatott szép regény van csatolva, melyet az előfizető összegyűjt és pompásan bekötöthet, miáltal teljesen ingyen egy érdekes és becses kis könyvtárhoz jut. Hetenként több regénykötetet sorsol ki talánymegfejtői között. A leveles szekrényben pedig minden kérdésre válaszol az előfizetőknek. A sorsjegy-huzásokat is ellenőrzi, ha egy levelező-lapon a sorsjegy nevét és számát beküldi. A „**Független Ujság**“ minden előfizetőjének küld újévi ajándékot. Az idén is teljesen ingyen küldjük el az 1905. évre szóló „**Szövetkezeti és Gazdasági Evkönyv**“ -et, mely a naptári részen kívül szövetkezeti, gazdasági és társadalmi olvasmányokkal, valamint sok szép képpel van tele. A „**Független Ujság**“ előfizetési ára egy évre 8 korona, félévre 4 korona. Mutatványszámot mindenkinek küldünk, ha egy levelező-lapon a kiadóhivatalhoz fordul. Bizton reméljük, hogy előfizetőink nemesak maguk támogatják a lapot, hanem minden előfizető igyekezzon még egy új hívet szerezni a „**Független Ujság**“ tizenkét év óta lengő zászlója alá.

Előfizetést legelőszerűbb postautalvánnyal beküldeni.
Hazafias tisztelettel a

„FUGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

A „FUGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FUGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

• MI UJSÁG? •

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak!

A „**Szövetkezeti és Gazdasági Evkönyv**“ már a könyvkötők kezében van és miként az előző esztendőkből, úgy az idén is ajándékképpen az újévi „**Független Ujság**“-gal fogjuk szétküldeni előfizetőinknek.

Karácsonyi mellékletünk. Hogy a szent ünnepek alatt az áhitatos imádságok közé mi is hozzájárulhassunk szívet nemesítő olvasmánnyal, karácsonyi mellékletet csatoltunk lapunkhoz, melyben úgy a felnőttek, mint a kicsinyek kedves szórakozást találnak. Karácsonyi mellékletünk tartalma a következő:

Hányadik karácsony? Vers. Irta: *Tarcsafalvi Albert.*

Karácsonyi képek. Irta: *Hegedüs A.*

I. Karácsony a Limplarton.

II. Karácsony a tanácsoséknál.

III. Mit küldött a Jézuska?

Karácsony éjjelén. Vers. Irta: *Czeglédi Anti.*

Gyermekek karácsonya.

Imádságok. Vers. Irta: *Pósa Lajos.*

Az okos Dóka. Mese. Irta: *Péterfy Tamás.*

Ami kis harangunk. Vers. Irta: *M. Nagy Ida.*

Királyleány, pásztorleány. Mese. Irta: *Havas István.*

A király karácsonya. A király a karácsonyi ünnepeket Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő wallseei kastélyában fogja tölteni. Onnan 26-án Münchenbe utazik leánya, Gizella bajor hercegné látogatására. Csütörtökön, 27-én a király visszatér Wienbe.

A harmadéves katonák szabadságolása. A császárvároshól jön a hír, hogy a közös hadügyminisztérium elrendelte a magyarországi harmadéves katonák szabadságolását. Ennek a legénységnek a legnagyobb része még a karácsonyi ünnep előtt a tartalékba megy át. Csak ott, ahol a katonai szolgálat különös viszonyai föltétlenül szükségessé teszik, mint például a lovasságnál, kell várni a szabadságolással, amíg a december végére behívott tartalék szolgálatba

A „szüreti árjegyzékünk“

és az

„ősz magárjegyzékünk“

megjelent és azt kívánatra bárkinek ingyen megküldjük

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. szám.

idő beállítását. Azon nagy erőhatások, amelyek a napon végbementek, nemcsak légkörünkben, de az emberi belsőben is nagy forrongást idéztek elő, amit eléggé bizonyítanak azon szenvedélyes kitörések, amelyek ugy nálunk, mint másfelé megzavarták a békés egyensúly állapotát. Egyáltalában a forrongó szenvedélyek ilyen időben a társadalomban sokkal könnyebben kitörésre hozhatók, ami tisztán mutatja, amit oly sokszor fejtettem, hogy az égitestek állásaikkal s erőhatásaikkal mily nagy mértékben befolyásolják az ember egész belső világát is s mennyire beléjátszanak az emberiség életébe. Az éter hullámrezgéseit csak úgy megérzi az emberi lélek, mint ahogyan enged befolyásának légkörünk is. December hóban legváltozatosabb időszak a karácsony körüli s leghidegebb jellegű a 30-iki csomópont. December hó még hátralévő csomópontjai: 19, 22, 23, 24, 25, 26, 30 és 31.

Kéziratlopás a Vatikánban. A „Giornale d'Italia“, mely rámutat a Vatikánban sűrűn előforduló lopásokra, azt a nagy hirt közli, hogy VII. Pius kéziratai a Vatikán levéltárából eltűntek. A rendkívül értékes kéziratok között vannak a pápának a fontainebleau-i fogásra vonatkozó emlékiratai is.

Kaulbars tábornok meghalt. Oroszország egyik leghíresebb generálisa, Kaulbars Nikolai báró 63 éves korában meghalt. 1861 óta szolgált az orosz hadseregben s részt vett az orosz török háborúban is. 1889-ben Varsóban vezérkari főnökké nevezték ki. Kaulbars Sándor báró, az orosz-japán háborúban résztvevő generális testvére az elhunyt.

Meglincseft pincemester. Győrök községben négy kubini napszámos berontott Krebsz Károly pincemester lakásába. A szobában a házigazdát a jelenvolt családtagok szemeláttára a földre teperték, majd lábánál fogva kihúzták az udvaron át az utca közepére és ott botokkal félholtra verték. Azután elfutottak. A pincemester súlyosan megsebesült. A csendőrség megindította a vizsgálatot és csakhamar letartóztatta a négy merénylőt. Arra a kérdésre, hogy miért támadták meg a pincemestert, a tettesek megtagadtak minden felvilágosítást. De kétségtelen, hogy azért verték meg a pincemestert, amiért elbocsátotta őket a munkából. A csendőrség különben az esetet már bejelentette az aradi törvényszék vizsgálóbíróségának.

Gyilkos vonat. Szabadkáról írják: Borzalmas szerencsétlenség történt a zombori vonat pályatestén. Dévics István, aki a majsai szőlőkben budár volt, reggel felé keresztül ment a síneken. Éppen akkor jött a 7 órás személyvonat, melyet Dévics a köd miatt nem vett észre. A vonat a szerencsétlen embert derékon kettőbe szelte, aki azonnal szörnyet halt.

A szultán merénylőit halálra ítélték. Konstantinápolyban a törvényszék ítélte a szultán merénylőit fölött. A törvényszék a belga Jorist, hat örményt, köztük az osztrák kórház volt portását, Joris feleségét Rips asszonyt, egy Fein nevű leányt halálra ítélte. Tizenhárom örményt, akiknek legnagyobb része azonban nem került meg, élethossziglani fegyházra és három fogva levő örményt 15 évi fegyházra ítélték. Három görögöt és egy katolikus örményt a bíróság fölmentett. A szultán elrendelte, hogy írják össze azoknak a neveit, akik a merénylet következtében támasz nélkül maradtak. Ezek a szultántól örökös kegydíjat fognak kapni.

Halálos szerencsétlenség. Sáp községben halálos szerencsétlenség érte Topa Lajos földbirtokost. Késő estig társaságban mulatott és mámoros fővel lóra ülve

igyekezett haza, a falu közelében lévő tanyájára. Az országuton lépésben ment a ló s a gazda elszundikált a nyeregben. Ekkor történt, hogy a ló valamitől megijedt, félreugrott és vágatni kezdett. A gazda kiesett a nyeregből, de olyan szerencsétlenül, hogy egyik lába benne maradt a kengyelben. A ló így vonszolta haza gazdáját, akinek koponyája összezúzódott az országút kövein. Késő este érkezett haza a ló volt gazdájával együtt.

Kirabolt templom. A makói református templomba minap éjjel ismeretlen tettesek betörték és elrabolták a keresztelő ezüst kannát és a hozzá tartozó ezüst tálcát, ezenkívül feltörték és kifosztották a perselyeket is. Érdekes, hogy a templom melletti nagyiskolában két század gyalogos van elhelyezve, akik semmit sem vettek észre.

Vesztett kutya garázdálkodása. Déván kedden egy vesztett kutya 11 embert megmárt. A főszolgabíró a sebesülteket azonnal a budapesti Pasteur intézetbe szállította. A kutyát lelőtték s az állatorvos vesztettségét állapított meg.

A pyroleumról. A pyroleum a gazdák eszményi világító anyaga, mely veszélytelen és olcsó. A kiöntött pyroleumot éő gyufával sem lehet meggyújtani, tehát az istállóban teljes tűzmentes világítást szolgáltat. Rendszerint ez is ott gazdaságos, ahol több helység világításáról van szó. Tehát ahol sokba kerül a tömegs világítás, oda ajánljuk a lapunkban hirdetett pyroleumot.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK

Tiszta aczéltanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczel-ekfejei.

Pánczelaczel-kormánylemezek.

Magasított aczélékfejei.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Szép kettes fogatok.

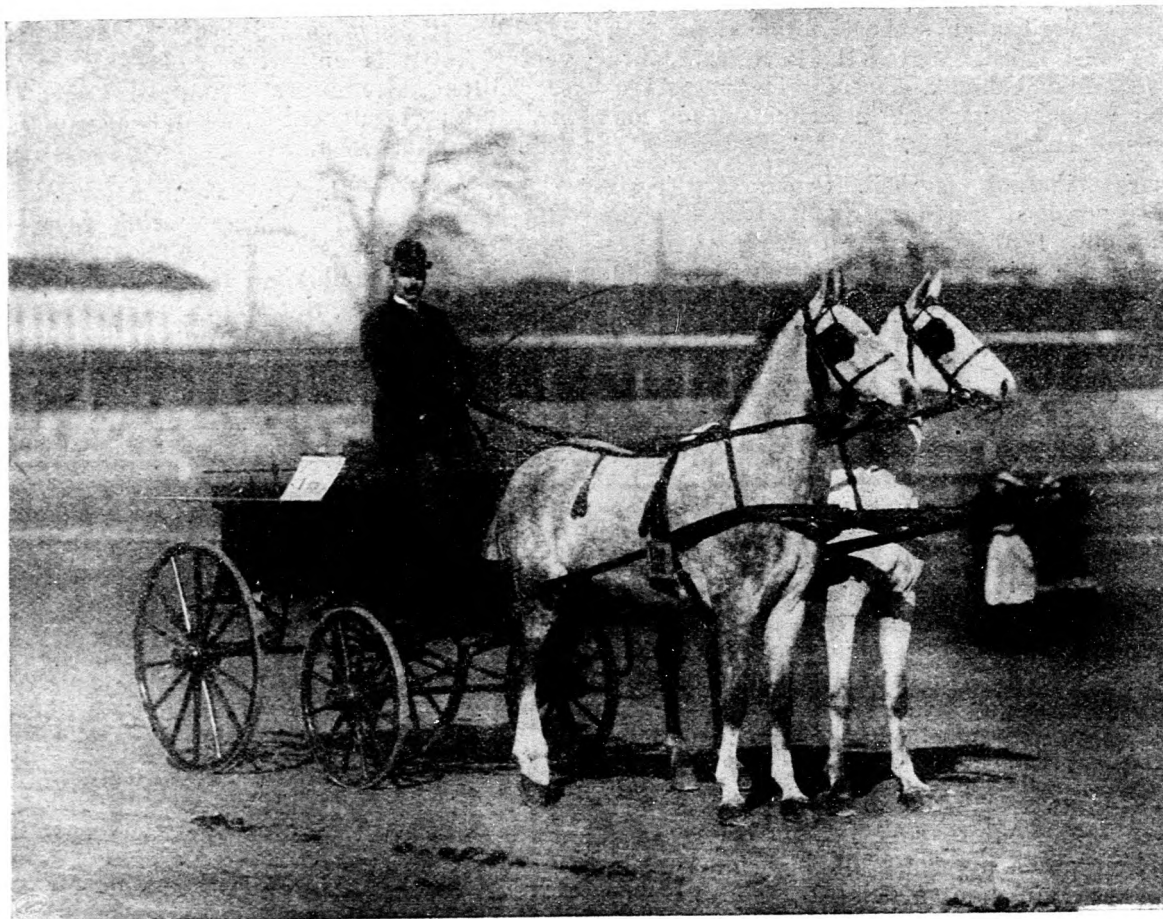
— A XXIX-ik országos luxus lóvásáron díjat nyert magyar lovak. —

Közel másfél évtizede annak, hogy a gazdák országos testülete az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a lótenyésztés emelésére alakult társulat díjazással egybekötött luxus lóvásárokat rendeznek az ország szívében: Budapesten. A lótenyésztő gazdák

bőzöbbször videkeinken, nagyarányú zöld trágyázási kísérleteket végeztek.

A kísérletek a következőképpen történtek: egy 1200 □-öles hold ugarolt földre április hó első felében 100 kg. szuperfoszfát és 75 kg. 40%-os kálisó szórattak el. Ezt sekélyen alászántva, még április hóban 80 kgr. csillagfürttel vetették be. A csillagfürtöt a virágzás vége felé leszántották és őszkor rozstot vetettek bele, nemkülönben mellette kiháztott 1 hold trágyázatlan fekete ugarba is. Ezek termését külön aratták és csépezték ki. 1902-ben 21, 1903-ban pedig 30 gazda jelentkezett kísérletezésre. Az 1903. évi terméseredményről 16, az 1904. évről pedig 15, összesen tehát 31 jelentés érkezett be.

A zöld trágyázással kapcsolt műtrágyázás az össztermést 21 esetben fokozta 756—3467 kgrammal, ille-

Hauser I-díjjal kitüntetett hintós fogata.

nagy számban szokták ezekre a vásároknak lovaikat fölhozni. Mai képünkön Andrassy gróf és Hauser A.-nak a tegutóbbi luxus lóvásáron az első díjakat nyert fogatait bemutatjuk. A nemes állatok, mintha csak tudnák, hogy mennyire kiváltak a többi közül, büszkén hegyezik fülüket a legkisebb ostorlegyintésre.

Zöldtrágyázási kísérletek homokon.

Lapunk előző számában irtunka lazahomok zöldtrágyázásának kiváló jelentőségéről. Hogy a zöldtrágyázást megismertesse és annak hasznosságát megállapítsa, a magyar-óvári növénytermesztési kísérleti állomás az 1902—4-ik években, az ország legkülön-

töleg 1—18 keresztel. A szemtermelés 26 esetben fokozódott és pedig 18 esetben 100—1000 kilogrammal. A hektoliter súlyt 16 esetben fokozta 0.5—3 kilogrammal.

Ami az átlagos eredményt illeti: 1903-ban a 16 trágyázott parcella szemtermése volt 1200 □-ölnön 10.15 mm., a trágyázatlan fekete ugaré pedig 7.96 mm. 1904-ben a 15 trágyázott parcella holdankénti szemtermése 7.95, a trágyázatlané 6.13 mm. volt. A zöld trágyázás tehát 1903-ban 219, 1904-ben pedig 182 kilogrammal fokozta a szemtermést, tehát a zöld trágyázás hatása még az aszályos 1904. évben is elég jól érvényesült.

A trágyázási költség holdankint 80 kg., csillagfürtmag á 17 f. 100 kgr. szuperfoszfát á 96 f. 75 kg. 40%-os kálitrágya á 13 f. = 33 kor. A kiszórás, fuvarozás és

Hányadik karácsony . . .

Irta: Tarcsafalvi Albert.

Kicsi lámpám fénye hint körültem lángot.
Futtában bejárom az egész világot.
Kigyulnak csucsai keleti hegyélnék.
Lelkem onnan indul s ismét oda tér meg.
Kérdezem azután, szívemet vizsgálva:
Hányadik karácsony napja is van máma?

Látom a csillagot lobogni az égen,
Látom a csecsemőt kisdéd bölcsőjében,
A szeretet örök élővizét látom —
Ott csüng szemünk mindig azon a forráson.
A szíveknek vajjon föl pattan-e zára? —
Hányadik karácsony napja is van máma?

Terhes ez az élet, egy-egy alig élhet
S a nyomor a bünbe hamar beletéved,
Már ott is a mélység, csak még egyet lépjék
S visszatartó kezét, nyújtja-e a Részvét?
Be hallgatna most az irgalom szavára —
Hányadik karácsony napja is van máma?

Van itt irgalom még, van itt Könyörület,
Munkáló Szere'tet szívekbe még gyűl meg,
Csakhogy igen gyakran a piacra számít,
Fölszedi magári legszebbik ruháit
S vidám muzsikását, a Hirmondót várja —
Hányadik karácsony napja is van máma?

Vásáros világ van, kufár egy világ van,
Becsületet adnak olykor csekély árban,
A Gonozság gyakran rálép az Erényre —
Ki mossa ruháit patyolatfehérre?
Csak kevesek szíve most még a Mentsvára —
Hányadik karácsony napja is van máma?

Hivalkodás indul előre az élen,
Szemeslütve megyen utána az érdem.
Hát a mikor aztán a tudatlan Gógnek
Hatalmas kedvében szarvai megnőnek
S ráköhint bután az Alázatosságra?
Hányadik karácsony napja is van máma?

Dohos falak között árulják a mérget
Serdülő ifjuság ártatlan szívének,
Az éji tivornyát mulatásnak vélik
S úgy sorvasztják el a jövődő reményit.
Reng a büzhödt lég benn, zaj, tolongás, láрма —
Hányadik karácsony napja is van máma?

Látó két szememmel ha ezeket látom,
Oda tér meg, oda az én pillantásom,
Hol a szívem szerint nincs árnya a fénynek,
Tiszta forrás kínál örök Idvességet:
Kicsiny Betlehemnek keskeny jászolára,
Az első karácsony piros sugarára.

Karácsonyi képek.

Irta: Hegedüs András.

I. Karácsonyest a Limparti táborban.

Szives olvasó, vedd elő Európa térképét és keresd meg azon azt a kives-köves tartományt, melyet a berlini konferencia „Ferenc Jóskának ítelt.” Legalább így mondogatták a bakagyerekek odalent a Limparti baraktáborban. Ez a Lim egy határfolyócska Bosznia és Hercegovina szandzsák között s arról nevezetes, hogy egyik felén a török tart katonaságot, a másik felén tiszta- és marosszögi bakagyerekek védik a monarchia érdekeit. Egyszóval hadiállapotok vannak ottan. De ne gondolja senki, hogy komolyan venné odalent bárki is ezt az „állapotot”, a török tiszték azonképpen barátoknak a magyar tisztekkel, mint a török katonák a magyarokkal, ámbátor, hogy a patrónáskákban élelt hordunk s a Magyarországból érkező levelet fegyveres

járőr kíséretében hozza a posta. Egyszóval kedélyes állapotok vannak odalent a Limparton, olyan kedélyes állapotok, hogy az Isten mentse meg a magyar anyák gyermekeit azoktól. Nyarantszaka még hagyján, mert a bakák maguk meguntából néha egyazon nap kétszer is lehordják a székeket, padokat a Limre s olyan fehérre, fényesre zsurolják, hogy a baka, ha belenéz az asztal közepibe, kipödörheti a csutakbajuszát benne. Vagy pedig „bandába” állanak, 5—6 ember, vesznek a hercegovóktól egy-két birkát s fölviszik az árnyékos hegyoldalra s lakodalomszámba menő mulatságot rendeznek merő unalomból ottan. A dalmát bor — amit szinte potomáron vásárol a birkával együtt a dupla „lénung“-ot húzó baka — megteszi az ürüporkölt elköltése után nyomban a hatását. Megered a nóta...

Ha ilyenkor behunyja az ember a szemét és nem látja a meredek, görbe bosnyák hegyeket, odahaza képzei magát a délibábos Alföldön, mely pedig infanteriszt korporál Éliász Csamangó szerint olyan messzire esik a Lim partjától, hogy az ő otthon hagyott négy esztendő gyereke, a kis Illéske, ha elindulna gyalogszerrel az édes apjához, épp akkorra érne ide, mire „sor” alá kellene állania. A hegyoldalon mulatozók hangját lehozza az alkonyi szellő a táborba:

Hármat rikkantott már, hármat rikkantott már
A rigó, a rigó, a rigó,
Nem parancsol nékem, nem parancsol nékem
A bíró, a bíró, a bíró.
Majd parancsol...

Ezért mondom, hogy nyáron még csak hagyján, de mikor őszbecsavarodik az idő s a fekete hegyek ornai megfehérednek, megindul a havazás, méteres, másfél méteres havak borítják még a magyar kéz készített köves országutakat is, a posta öt-hat napi késedelemmel érkezik, a magyar baka beszorul a favázás laktanyájába, vigasztalanná válik a helyzet odalent. Október közepe óta folyton havaz s csak a szent karácsony közeledte kelt némi reményt.

Nem hiszem, hogy az osztrák-magyar armádiának legyen még egy százada, amely oly megható karácsonyi ünnepélyt rendezne, mint amelyet mi rendeztünk odalent a Límparti fatáborban a nyolcvanas évek végén. Kapitányunk, egy nyitramegyei törzsgyökeres magyar család sarjadéka pompás kis ünnepet rendezett. Magyarországból annyi csecsebecsét hozatott a század karácsonyfájára, hogy a vendégül meghívott török tisztet azt mondták, hogy Mohamed nagy kertje kis Miska ahhoz, ahogyan kinéz a mi sátorunk. Óriási nagy fenyőtörzset cipeltek le a gyerekek a hegyoldalról s azt felállították a barak közepén; aranyozott, ezüstözött dió, kecskeméti üvegalma, körte ezer számmal fityegett le a galyakról, melyeken a makói híres mézeskalácsostól hozatott a kapitányunk viaszgyertyácskákat.

Háromszoros trombitaszó jelezte az ünnepély kezdetét, melyen jelen voltak a velünk fegyverbarátságban levő török tiszték és altiszték is.

A vén korporál Éliás Csamangó, akit azért nevezünk vénnek, mert 24 éves korában sorozták be katonának, amikor már más böcsületes fiobsitos számba megy. betlehemi pásztorjátékot rendezett. A pokrócokból olyan pásztorjátékokat formált, mint hogyha a bugaci pusztáról kerültek volna ki a pásztorok szerepét betöltő legények. Csengetyü hijján a kantinos rézmozsarát csilingelve jött be a barakba Éliás Csamangó a betlehemi pásztorok élén:

Szűz Mária a világra nekünk szent fiát hozá,
A jászolban fekszik, ki mennyet és földet alkotá,
Mely végtelen kegyelem, tőled, óh Istenem!
Hogy így szereted az embereket.

Azért mi is halandó emberek, ötet dicsérjük,
Diesőséges születése napját vigan szenteljük.
Az Atya Uristennek, nekünk kegyelmesnek,
Hálákat adjunk, szívből vigadjunk
Aki hozzánk irgalmasságból szent Fiát küldé,
Hogy a bünbe esett embereket, üdvözitené.
Megjelent a Megváltó, világszabadító:
Kegyes királyunk, édes Jézusunk...

Nem mondhatnám, hogy a karácsonyi ének nem tette meg a hatását. Kapitányunk, a török tiszték és az idegenben megkérgesült lelkű legénység szemeibe egyaránt könnyek gyűltek, hazagondolt mindenki a nád-fődeles kicsi tűzhelyekre, meg a rozoga kis falusi templomokra, hol az éjféli misén hallották utószor az

éneket, az egyforma dallamu strófák harmadikát már az egész század énekelte...

A menázsikép ez este nem feketekává került a csajkába, hanem izletes birkapörkölt és turócsusza. A kapitányunk aztán kiosztotta a legénység között a Jézuska ajándékait, fényesítő kefe, bicska, óralánc stb.-ből állottak ezek, de a legények jobban megörültek az aránylag csekély értékű tárgyaknak, mint hogyha onnan hazulról „piros levelet” (póstautalvány) kaptak volna.

A dalmát bor mellett, mely bővében volt az este, eltáncoltak, kártyáztak a legények éjfélig. Az éjféli trombitaszóra azonban „pokróc alá” került mindenki. Öt-hat perc s horkolásuk monoton hangja mellett magam is haza gondoltam, oda, ahova a legénységet édes álma vezérelte: a nád-fődeles tiszaparti kis hajlékokba, édes szülőjükhöz, a bubos kemence enyhétadó melegéhez... Ilyen volt a mi karácsony esténk 18 évvel ezelőtt a Límparti baraktáborban!

II. A tanácsoséknál.

A „szent este” beköszöntött.

Künn óriási hóvihar, mely a gyöngébb szervezetű járókelőt szinte lekapta lábáról, benn a tőzsdetanácsosék első emeleti fényes lakosztályában enyhe meleg...

A szalon fényárban uszik, középen karácsonyfa-óriás — nem apró viaszgyertyákkal a galyakon — (mert a tyertyák füstje megmételtyezné a szalon beillatozott levegőjét) — hanem százaival a villanykörtéknek, melyek fénye a sokszinű értékes limlomot, mely az ágakról lefityeg, szinte bearanyozza.

A tanácsos ur és kedves neje önagsága a szomszéd-szobában várakoznak, mindketten úgy öltözve, mintha valamely estélyre, nem karácsonyi ünnepekre készülnek. A tanácsos ur türelmetlenül jár föl-alá, végre megszólal:

— Mégis csak bosszantó, hogy ilyen átkozott időt hozott ép ma estére télapó, még majd elrontják a mai esténket. Attól tartok, hogy nem jönnek el a meghívottak. (Felsóhaj!) Pedig mennyibe került a mai bolondság? Persze, te minden áron báróné akartál lenni! Én, aki mindig az üzletnek éltem, még akkor is, mikor Kunmadarason „Galafity” boltosnak hívtak, éppen nem vágyódtam a kitüntetésre. A nyomorult Pumpenberg ötvenezer forintos proviziójától eltekintve, netto 200 drb ezres bankót visz el ez a négy betűs szócska: báró. Hehehe! (Aztán keserűségteljes hangon folytatta:)

No de báróné lettél, Öméltósága Galánthai Galandauer Dávidné...

Nem folytathatta tovább, jöttek a meghívott vendégek csoportosan.

A kitüntetéshez sorra gratuláltak az ujdonsült „főrangu” családnak, mert az esti lapok ritkított betűkkel közölték a kitüntetést. Végre megérkezett az államtitkár ökegyelmessége is. Adott jelre templomi csengetyűszó hangzik fel, a szárnyas ajtók kitérülnek, a vendégsereg betódul a szalonba, az ujdonsült báró-csemeték — számszerint féltucat — körül veszik a karácsonyfa-óriást. A háttérben egy függöny mögött a megrendelt alkalmi énekkar karácsonyi éneket zengedez. Az ének elhangzása után a vendégek sorából előrelép az államtitkár s a tőzsdetanácsos urhoz a következő beszédet intézi:

Tisztelt Barátunk!

Közéletünk kitünő harcosa!

Boldognak érzem magam, hogy ezen a szent estén én közölhetem veled legkegyelmesebb Urunk Ófelsége részéről érdemesen ért kitüntetésedet. Ófelsége neked és törvényes utódaidnak galánthai előnévvel a

A szent család.

magyar bárói méltóságot *díjmentesen* adományozta a közgazdaság terén kifejtett fáradhatlan munkásságodért. Azt hiszem, érdemesebb férfit aligha érhetett volna a királyi kegy. (A „megrendelt” kar énekel, a vendégek asztalhoz ülnek.) Egy kis alacsony asszonyka oda sugja a mellette ülőnek:

— Cilikém, tudod mibe került a *díjmentes* báróság?

— ?

— Netto 500 ezer koronába!

III. Mit küldött a Jézuska.

Az ablak alatt fölhangzott a „Bethlehemesek” éneke:

„Pásztorok, pásztorok örvendezve
Sietnek Jézushoz Betlehembe...
Nem született Ő fényes palotában
Hanem istálló kisdéd jászolában...”

Bent a szobában „nagyanyó” ül az asztalnál s a fagygyertya halvány fénye mellett a kapcsos bibliájából olvas fel a Jézuskát váró gyermekeknek, kik a bubos kemence körül hallgatják áhitattal.

Kint a konyhában a fiatal bognármesterné sürgölődik, készíti a vacsorát. A mester még nem érkezett haza a messzi városból, hova munkát szállított be még hajnalban.

— Apával jön a Jézuska is nagyanyó — mondja a kisebb gyerek.

A nagyanyó föltojja pápaszemét a homlokára s mérgesen szól a kíváncsi gyerekekre:

— Ha még egyszer zavarni merészled a nagyanyót, kiolvasom a bibliából, hogy a Jézuska jobb gyerekekhez küldi az apától az ő ajándékát. Mert benne van ám ez is a bibliában.

— Jaj nagyanyó — szól a megszeppent gyerek félénken — ne olvasd ki a bibliából, inkább ne küldjön a kis Jézus semmit, csak apát küldje haza.

A nagyanyó ezután olvassa tovább a bibliából, hogy miként vendégtelt meg a Jézuska ötezer embert a pusztában öt rozskenyérrel, úgy hogy az elhullott morzsák összeszedése után...

Itt félbemarad az olvasás, mert a gyermekesereg leugrál a buboskemence padkájáról. Kívülről csilingelés hallszik a fakó ló csengője, megérkezett az apa a városból.

Nagyanyó bekapcsolja a bibliát és fölteszi a gerenda alá s kiesoszog a szobából, közben azonban rájuk rivall a gyerekekre s visszatuszkolja őket a bubos mellé.

Végre nyillik az ajtó, az apjuk jön be elől, zuzmarás a bajusza, a ködmen csupa adta fehér hó. Lerázza magáról a havat, a belécsimpazkodó gyerekesereget sorra csókolja, aztán azt mondja az anyusnak, hogy a Pisti kocsis hozza be a nagy ládát. A ládát a gyerekek nagyon jól ismerik, abban hozza az élelmet a városból az apa.

— Én édes Istenkém mi van ma a ládában? A mester a behozott ládát fölteszi az asztalra s felnyitja:

— Gyerekek! A Jézuska nem jöhetett el mihozzánk ebben a csuf időben, hanem azt mondta, hogy jöendőre, ha jók lesztek addig, meglátogat bennünket, küldött azonban Jancsinak egy pár rámásceszimat, Jósának sapkát, Juliskának füzös cipőt. A gyermekek keblükhöz szoritva a Jézuska küldeményét, elimádkozzák az Urangyalát...

Aztán előkerül a ládából a nagyanyó ajándeka is, egy pár szentkép alakjában, mert a kapcsos biblia egyik oldalába még nem jutott szentkép.

— Hát nekem mit küldött a Jézuska édes? — kérdi a fiatal mesterné a gazdát.

A mester halkán megszólal:

— A gyáros nem fizetett ki, azt mondta: jöjjetek után. Aztán hangosan folytatja a mester.

— Anyónak is küldött valamit a Jézuska. Ezt-é? És körül csókolta a menyecske piros két orcáját, aki boldogan ölelte körül az izmos erős embert, mint a repkény az erős sudaras fatörzset.

Karácsony éjjelén.

A falunak gyöngye, gyönyörű virága,
Felment a főváros kábitó zajába.
Hogyne ment volna fel, hisz' ott nagy bért adnak,
Kivált — mint ő, — az oly szépnak, fiatalnak.

*

Az első évben hej, de jól is ment dolga...
A „nagyása” — igaz, — hogy rá mindig „morga”.
De a „nagyságos ur”, meg a „fiatal ur”,
Azok szerették ám... kimondhatatlanul...

*

Elmuh tavasz, nyár, ősz, sor jött tél apóra,
Elhervadt a rózsa... kihalt erdő, róna.
A falu gyöngyének piros arcerózsái
Szintén hervadozva kezdtek hulldogálni...

*

Budapest aszfaltja oly sikamlós fajta,
Végre ő is, — mint sok más, — elbukott rajta...
Kis falujába így visszamegni szegylet,
Sirva virrasztott át sok keserves éjjelt.

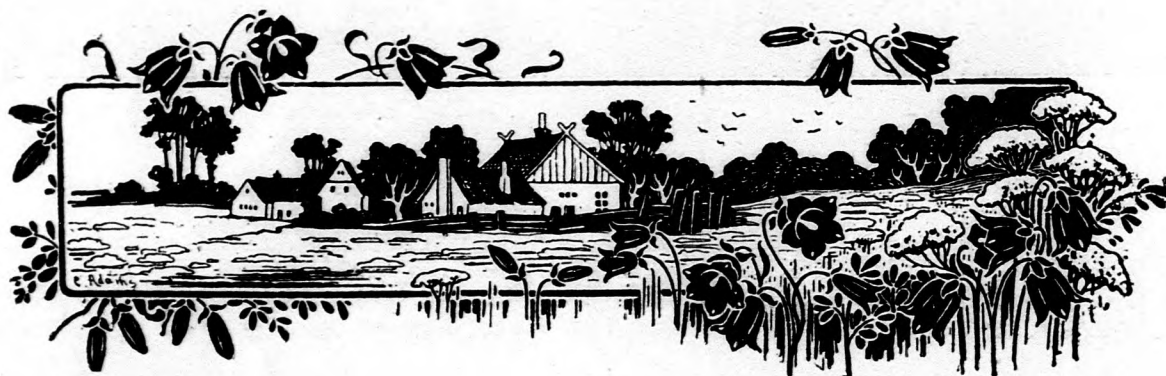
*

... Karácsony estélyén csak úgy gondolatban
Elszállt egy kis házba, hol szegény anyja van
Imádságos könyvet tartva a kezében,
S most is ő érette imádkozik éppen!...

*

... „Szégyenemet anyám s falum megtudhatja!”...
Szinte esztét veszé ezen gondolatra
S míg más vigan ment az éjféli misére;
Fehér párnájára folyt ki piros vére...

Ceglédi Anti.

Gyermekek karácsonya.

Imádságok.

Irta: Pósa Lajos.

Reggel.

Szent nevedet, Atyám,
Hálás szívvel áldom!
Nem hagytál el, mig ringatott
A jótévő álom.

Nappal is vigyázz rám,
Istenem, az égben!
Terjessz ki rám két kezedet,
Hogy baj soh'se érjen.

Este.

Mi Atyánk a mennyben,
Édes jó Istenünk!
A leszálló sötétségben
Oh légy mindig velünk!

Függeszd őrző szemed
Nyugtató párnánkra...
Téged áldva ébredezzünk
A harang szavára.

Télben.

Hozzád száll a lelkem,
Mennyei jó Atyám,
Mindnyájunknak Atyja!
A hideg telet is,
A hulló havat is
A te kezéd adja.

Takarót teritesz,
Dermesztő fagy ellen,
Hóbul a vetésre:
Véded kenyerünket,
Orcánk verejtékét...
Hála Neked érte!

Te, ki betakarod,
A hegyet, a völgyet
Felhődnék havával:
Földd be a szegényt is,
Özvegyet, árvát is
Jó meleg ruhával!

Az okos Dóka.

— Czigánymese. —

Irta: Péterfy Tamás.

Valamikor réges-régen, hej, be szép volt Cigányország. Nem azért volt oly nagyon szép, mert sok palota volt benne, hanem azért volt szép, mert sok szép leány élt Cigányországban. Volt ott szép szőke, volt ott szép barna, de mindenik szép volt. Hiszen okosak is voltak a szép cigányleányok, de nem nagyon.

Legokosabb vala a cigányleányok között az okos Dóka. Nagy ur volt az apja Dókának, mert a cigánykirályllyal mindennap parolázott, de azért büszkébb vala a leányára, mint a cigánykirályllyal való parolázásra.

Mielőtt Dóka okosságáról beszélnék, hát elmondom azt, hogy az okos Dókát egyszer az ifju cigányherceg is meglátogatta. És a mint meglátta, mindjárt megszerette. Szépen is beszélt az okos Dókával a cigányherceg, mert ezeket mondotta:

Jere velem Dóka
Arany palotába,
Arany palotában
Gyémántos szobába,
Gyémántos szobában
Selyem nyoszolyába,
Három angyal vigyáz
A Dóka álmára.

Hát ez a szép beszéd tetszett is Dókának, de előbb gondolkozott, hogy elmenjen-e az arany palotába, meg a gyémántos szobába, mert ugy számította, hogy ő akkor nem lehet többé az okos Dóka, hiszen bezárják a fényes, de hideg aranyak közé, meg a ragyogó, de rideg gyémántok mellé. És ugy gondolta az okos Dóka, hogy a selyemnyoszolya sem lehet kényelmes. Az mindig suhog, ropog, mint a selyem szokott, aztán felébredne a legszebb álmából a selyem suhogására. Végre megmondotta a hercegnek, hogy nem megy arany palotába, mert az hideg, sem gyémánt szobába, mert az rideg, a selyemnyoszolya pedig nem valami jó lehet, mert a selyem suhog, ropog, a mikor ő a legédesebben akarna aludni.

A cigányherceg szomorkodva ment el az okos Dókától. Hanem alig hogy felült a lovára és elindult, a cigányherceg lova nagyon kezdett sántítani. A kis cigányherceg azt hitte, hogy beteg a lova. Mindjárt kérdezte is az ott közel lakóktól, hogy hol lakik az orvos, aki a lovat meggyógyítja?

A cigányok azt mondták, hogy menjen el az okos Dókához. Ő bizonyosan meggyógyítja a lovat. Hát vissza

is ment a cigányherceg az okos Dókához. Elpanaszolta az újabb szerencsétlenséget, hogy a lova megsántult.

Az okos Dóka csak rátekintett a lóra és már is tudta, hogy mi a baj. Kovácsot rendelt a cigányherceg lova mellé, hogy új patkót tegyen rá, mert azért sántít a ló. Hát ez igaz is volt, de már úgy elromlott a rossz patkó miatt a cigányherceg lova lába, hogy azon lovagolni éppen nem lehetett. E miatt kocsiba fogták a lovat és úgy indult utnak a cigányherceg.

Hiszen haladt is a kocsival, de nem éppen messzire ért, mert most meg a kocsi kerekének esett baja. Kérdezi a közel lakó cigányoktól, hogy merre lakik a kocsikészítő? Azt mondják a cigányok, hogy azt bizony ők nem tudják, de nem is törik a fejüket rajta sokáig, mert ott van az okos Dóka, ő majd megmondja. Azt is megmondja, hogy a kocsinak mi a baja, de azt is meg tudja mondani, hogy ki segít rajta leghamarabb.

A cigányherceg a rossz kocsival ismét visszament az okos Dókához. Amint meglátta az okos Dóka, hát mindjárt megmondta, hogy a kocsi kerekéről az a broncs hiányzik, tehát arra vasabroncsot kell huzatni.

Míg a kocsit vasalták, addig a cigányherceg az okos Dókával beszélgetett. A hogy beszélgetnek és a herceg csodálkozik a Dóka nagy tudományán, hát hoznak egy bolondot az okos Dókához. Azt kívánták az okos Dókától, hogy mondja meg erről a bolondról, vajjon igazán bolond-e?...

Az a bolond ugyanis lopott, igen sokat lopott és a végén megbolondult, amikor rajtaérték a zsebkotorárszáson. Az okos Dóka csak rátekintett és már tudta hányadán van a dolog.

Azt mondta a bolondnak, hogy sétáljon előtte le és fel. A bolond engedelmeskedett. De a lépéseiből nem tetszett ki, mintha bolond volna. Pedig az orvosok szentül állították. Az okos Dóka ítéletére mindenki kíváncsi volt. Alig várták, de volt is annak láttatja.

Egyszer csak azt parancsolja az okos Dóka, hogy a bolond sétáljon ide és oda a szobában. Hát a bolond sétált is szívesen. Azután azt kívánta az okos Dóka, hogy számlálja tizig az előre való lépését. Hát a bolond, bár nehéz küzködés árán, de azért szépen megtette.

Ezután azt kívánta tőle Dóka, hogy tiztől kezdve számítson visszafelé egyig. No de ezt már nem tudta megtenni a bolond. Erre Dóka határozottan kimondotta, hogy bolond. Meg is nyugodtak az ítéletben, de amint eltávoztak, a cigányherceg azt kérdezte Dókától, miként tudta meg arról az emberről, hogy bolond?

Az okos Dóka szépen megfelelt:

— Tudd meg cigányherceg, hogy az olyan emberek, akik a dolgokat csak az egyik oldaláról ismerik, azok mind bolondok. Az épeszü ember előre úgy tud gondolni, mint vissza. A holnapra gondol, a múlt éli és a tegnapot tudja. A bolond szintén gondolkodik, de csakis egy felé. És éppen azért bolond, mert többfelé gondolni nem tud. Ez a bolond is elszámította lépéseit tizig hiba nélkül. Talán ezerig is elszámított volna előre, de már visszafelé tiztől egyig sem tudott számolni. Tehát az esze egyfelé működik és ezért bolond.

A cigányherceg ezek után már imádta az okos Dókát. Ismét megkérte a kezét, de Dóka nem lett a felesége. Azt mondotta válaszul a hercegnek, hogy most Cigányország ugyanis a végét járja. Nincs benne okos férfi, aki a multat tudja, a jelenben éljen és a jövőre gondoljon. Éppen ezért ő az egyedüli okos ember, hát nem megy férjhez, de ha a cigányherceg megszorul, akkor számíthat a tanácsaira.

Csakugyan okos volt Dóka, mert jól jövendölt. A szép Cigányország elpusztult. Szép Cigányországból elfutottak a cigányok széjjel a világba. Amikor

már futottak, a cigányhercegnek eszébe jutott az okos Dóka.

Föl is kereste. Magával vitte bujdosó utjára, ami ugyan nem volt fényes. Meg is mondotta az okos Dóka, hogy nincs esunyább a pénztelen urnál, sem rutabb a koldus hercegnél. De azért mégsem hagyta el a hercegeket az okos Dóka.

Beérkeztek a hazátlan cigányok szép Magyarországra. A falukba nem igen szívesen bocsátották be a koldus cigányokat. Egyik falu végén azt mondja az okos Dókának a kanász:

— Ne menjetek a faluba möré, mert ott éhen haltok.

Feleli az okos Dóka:

Ahol élő disznó van, ott elhullott disznó is akad. Ahol a disznó elhull, ott a cigány is megterem.

Erre már a magyar kanász sem tudott mit felelni. Beértek a faluba és ott tartották meg a lakodalmat az okos Dóka és a koldus cigányherceg. Attól az időtől fogva van, hogy megbecsülik az okosságot, mert többet ér az ész, mint a pénz. De miért?...

Azért, mert észszel lehet pénzt szerezni, de pénzzel ész nem lehet venni!

A mi kis harangunk.

Templomoknak harangjából

Ágyut öntött Gábor Aron:

Hirdette a szabadságot

Diadalmas nagy csatákon.

S ágyból van öntve a mi

Templomunknak kis harangja...

Azért hallik tán oly messze,

Azért oly busz tán a hangja.

Az a porba hullt szabadság,

Az a bucsú tán belőle,

Melyből egykor a magyarnak

Készült gyászos szemfedője.

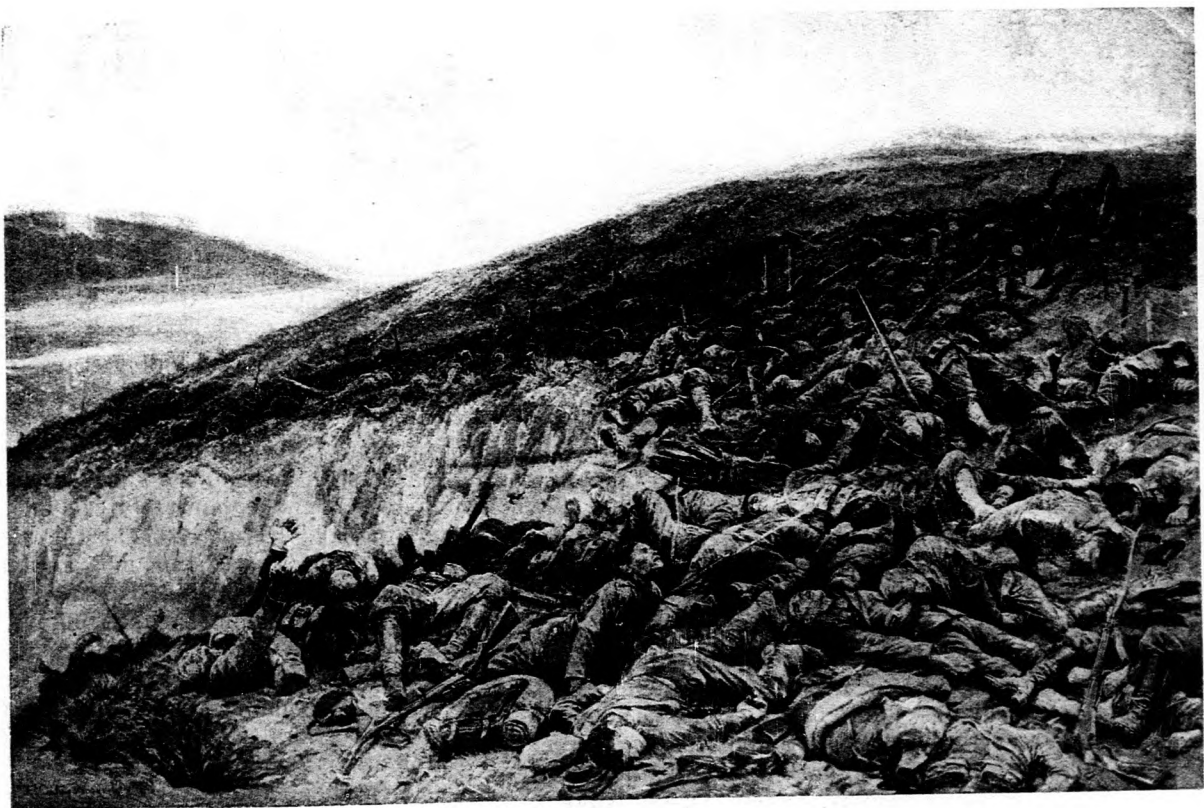

Karácsonyest.

Az orosz-japán háborúból.

Orosz ágyuk elfoglalása a jantáji esatában.

Az orosz-japán háborúból.

Harc tér a jantáji ütközet után.

Királyleány, pásztorleány.

— Mese. —

Egy nap kora reggel fölébredt a gazdag király lánya, körültekintett a ragyogó szobában és nem látott senkit se maga körül. Boldogan dugta ki aranyos fejét a fehér selyempároák közül.

— No, hála Istennek, végre egy perc, amikor senki sincs körültem. Milyen jó így egyedül, szabadon!

Mert a szegény királyleány minden lépését, minden mozdulatát figyelemmel kísérték. Sehol nem volt szabad egyedül mennie. Mintha fogoly lett volna abban a nagy-nagy királyi várban. Édes apját, édes anyját olyan keveset látta, mintha csak nem is laktak volna vele együtt, egy fedél alatt. Idegenek nevelték, idegenek szerették — idegenül. Az egyik udvari dáma arra tanította, hogyan lépjen; a másik arra, hogyan egyék és hogyan köszönjön; a harmadik idegen nyelvekre tanította; a negyedik zongorára és énekekre és így tovább. Szóval mindenki oktatta és senki sem szerette igazán. Azért volt most boldog, hogy végre egyedül lehetett. Sietve ugrott ki az ágyból, próbált felöltözködni, de bizony az nehéz volt egy kicsit. Hisz eddig még sohasem öltözködött maga, mindig mások öltöztették. Mikor nagynehezen elkészült, oda sietett az ablakhoz és kitárta. Oh, be szép volt a reggel! Mosolygó rózsák köszöntöttek, dalos madarak kívántak neki jó reggelt. Zengő szavu pinyöke szállt az ablaka alá és így zengett:

Jó reggelt, jó reggelt,
Gazdag király lánya!
Mit csinálsz, mit csinálsz
Gyémánt kalitkába,
Fényes palotába?

Csapongó lepke szállt az ablakba hajlo ágra s az is így szólt:

Csali mese, csengő,
Jaj de szép az erdő!
Szébb a mező, róna,
Mint a király vára,
Gyémánt kalitkája!

A királylány gondolt egyet. Ott hagyja a fényt, a pompát, az udvari dámákat és kiosont a várból. Nem sokat tétovázott, hanem, a mint elgondolta, meg is tette. Kiért a szabad mezőre, a nagy, beláthatatlan rónára. Hófehér arca, amint kipirult a szaladásban, olyan lett, mint a vadrózsa.

Bátortalanul állt egymagában, nem tudta, mitevő legyen. Körültekintett, hogy valakitől tanácsot kérjen. Istenem, még sohase járt egyedül! Látta a pipacs, így szólt hozzá a buzavetésből:

Adj Isten, királylány,
Hová oly szaporán?
Hogy tetszik a világ?
Szép-e a vadvirág,
Kakukfű, szarkaláb?
Jó-e a szabadság?

A többi virág is köszöntötte, mindenik kérdezett tőle valamit. Most már neki bátorodott a királylány, hiszen ott mindenki szerette. Utnak eredt a mosolygó mezőn, ment, mendegélt. A forró napsugár megsimogatta halavány orcáját, a puha fűszálak csókolgatták fehér selyem cipellőjét. Szeretett volna ugrálni, akár cigánykereket is vetni, de ő ilyesmit nem tudott. Őt csak hajlongani, bókolni tanították a komoly udvari dámák. Csak legalább valami vig dalt tudna, hogy most énekelhetné! De őt kótára tanították, idegen dalokra. Próbált is egyet belőlük, hanem az oly különösen hangzott abban az illatos tiszta levegőben. És a virágok olyan furesán bujtak össze a dal hallatára, mintha csak kinevették volna. Abbahagyta. Abba

bizony, mert sokkal szebbet hallott a mezőn, egy kis libapásztorlány ajkáról. Odament hozzá.

— Hogy hinak téged? — kérdezte a libapásztorlányt.

— Engem Juliskának. És téged?

— Arankának.

— Hej, milyen szép neved van! Ugy-e te uri leány vagy? Hiszen arany patkó van a selyem cipellődön!

— En a király lánya vagyok, Juliska.

Most csodálkozott még csak a pásztorlány.

— Ne mondd! Te a király lánya vagy! Hát hogy jutottál te ide? Hol van az arany hintód? . . .

— Kiszabadultam a palotából. Nem akarok királylány lenni.

— Nem-e? Királylány nem akarsz lenni?

— Nem bizony.

— Istenem! — sóhajtott Juliska. — Csak én lehetnék az! Sohse jönnék ide libát őrizni.

— Tudod mit. — mondta a királylány — cserélj velem! Alakra is, arca is hasonlítás hozzám, nem kell, csak a ruhánkat fölcserélni. Cseréljünk ruhát és menj helyettem a palotába, engem már úgy is keresnek ottan. Mert nem szóltam senkinek.

— Milyen jó kedved van, király lánya; bolonddá akarsz tenni, ugy-e?

— Nem én, Juliska, nem tettem én még senkit se bolonddá. Mért tennélek téged! Nos, cserélsz-e?

— Cserélek én szívesen. Jobb királylánynak lenni, mint szegény libapásztorlánynak.

Azzal szépen át is öltözködtek. Juliska ment a fényes királyi palotába, a királylány pedig őrizte a libát. Papatyi, papatyi, hívogatta magához a kis fehér jószágokat. Azok meg nyujtogatták feléje piros csőrüket és körülvették, mintha már rég ismerték volna. Adott nekik a fekete kenyerekből, becézte őket és nagyon boldog volt. Este kemény szalmazsákra feküdt, de olyan jól aludt rajta, ahogy még sohasem. Másnap megint a mezőre ment.

A Juliska anyja reggel megölelte, megfésülte, megcsókolta, puha kenyeret tett a kis tarisznyájába és elkísérte a falu végéig.

— Istenem, Istenem! — mondta örvendezve a királylány — milyen nagyon szeretik a libapásztorleányt!

Pacsirta énekelt a kék levegőben, arra figyelt, most már attól tanulta a nótát. Illatos volt a levegő, mosolyogtak a vadvirágok, ugrálhatott, tehetett, amit akart. Egy-egy tüske meg is vérezte a fehér lábát, de bizony az se fájt úgy, mintha a komoly udvari dámák tanították szeretetlenül. Nem is gondolt arra, hogy ennek a gyöngy-életnek valaha vége is szakadhasson.

Harmadnap kora reggel egyszerre csak ott termett Juliska. Az arca sápadt volt és majdnem sirt, mikor beszélni kezdett:

— Eredj csak vissza, Aranka, nem akarok én királylány lenni. Nem csókolt meg engem a te anyád még egyszer sem, nem ő adta nekem a falatot, nem ő fésülte meg arany hajamat. Jaj de hideg nének azok az udvari dámák! Hiszen azoknak jég a szavuk is, jég a szívök is. Nem akarok én még királylány se lenni oldaluk mellett! . . . Papatyi, papatyi, szép kis libám, — fordult feléjük örömmel és közéjük ült, hogy beszélgethessen velük.

A kis királylány szomoruan nézte a dolgot. Levette a Juliska ruháját, fölvette drága királyi gunyáját és ment haza a királyi palotába.

Szomoruan gondolta magában:

— Mért nem lettem inkább szegény libapásztorlány, mint gazdag király lánya!

Azért ne irigyeljétek a királylányok sorsát!

Havas István.

vetés költségeivel együtt holdankint 35 korona. Ebből 60°-ot számítva az első évi termésre, a zöldtrágyázásból egy hold rozstermesre esik 21 korona.

A terméstöbbslet értéke 1903-ban 219 kg. à 11 K. = 24 K. 1904-ben pedig 182 kg. à 13 K. = 23,7 kor. És azonkívül a szintén jelentékeny szalmatermes-többslet értéke.

A zöldtrágyázással kombinált műtrágyázás tehát általában is jövedelmező volt. Annál is inkább, mert a könnyű homokot a humusz-képződéssel évek hosszú sorára megjavította. Am figyelembe kell vennünk, hogy ez általában az eredménytelen kísérletek is befoglaltatnak, úgy a sikerült kísérletekre jelentékeny, egy esetben pláne 132 kor. jövedelmi többslet esik.

A nem sikerült kísérletek okozója néhol a tulságos szárazság volt, máshol pedig ama körülmény, hogy a

messzebb fekvő oly düllőkön, ahová az istállótrágyát kiszállítani nem gazdaságos, ott a homokot megjavítani és termőképességét biztosan fokozni csakis kálifoszfatrágyázással kombinált zöldtrágyázással lehet. A maga helyén, megfelelő viszonyok között alkalmazva a zöldtrágyázás nemcsak a termések mennyiségét fokozza jövedelmezően, de rendszerint azok minőségét is, anélkül, hogy az érésre hátrányos befolyással volna, nevezetesen anélkül, hogy a beérelést késleltetné.

Csak a szájunk magyar, mert a nagyhangon hirdetett hazafiság a cselekedeteinknél sehol sincs. Ezt látjuk a legtöbb magyar lapnál, melyek hasáboakat irnak a magyar ipar pártolásáról, aztán jó pénzért képesek minden idegen rongyot hirdetni a lapban. Ezt a szomorú szájhösködést mi lenézzük, megvetjük,

Andrássy Sándor gróf I-ső díjat nyert kettős fogata.

zöldtrágyázást gazdag, jó trágyaerőben lévő fekete homokon alkalmazták, ahol az csakugyan fölösleges volt. Némely földben azonban még kedvező időjárás mellett sem diszlik a csillagfürt, mert a talajban nincsenek meg azok a bakteriumok, amelyek a csillagfürt fejlődését előmozdítják. E bajon a gazdák úgy segítenek, hogy oly táblából, ahol a csillagfürt jól diszlett, a fel-talajból földet szednek és abból holdankint mintegy 30 mmázsát szórnak szét a csillagfürttel bevetendő földre. Ezt nevezik *talajbeoltásnak*. Ahol azonban már egyszer csillagfürt termett, azt a földet beoltani fölösleges, mert benne a kérdéses talajbakteriumok már elszaporodtak.

Egészben véve sivár, humuszban szegény, szárazságra hajló oly homokon, *amelynek megjavítására nem áll elegendő istállótrágya rendelkezésre, vagy a majortól*

elitéljük. A mi hirdetőink csak magyar honpolgárok lehetnek és azoknak is a megbízhatóbbjai kerülnek bele a hirdetőik közé. Ez alkalommal különösen fel-hívjuk a figyelmet *Brausvetter János* szegedi óragyárosra, aki *félszázad óta* becsületet szerez a magyar órásiparnak. Magyar ember ne adja pénzét kültöldre, mikor itthon jobbat kaphat.

A mi naptárunk. Az 1906. évre szóló „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“-et az idén is ujévi aján-dékul megküldjük a „Független Ujság“ előfizetőinek.

Terjesszük lapunkat a „Független Ujság“-ot. Aki egy levelező lapon kéri a kiadóhivataltól, meg-küldjük a „Független Ujság“ hirdető képét.

Karácsonyi kedvderítő.

Mikor jön haza édesapád?*)

Az elmúlt századokban, mikor a parajdi és más sóbányák nem voltak ilyen szoros állami kezelés alatt, az Udvarhelyszékiek, ha csak lehetett, kapartottak maguknak a házi szükségleteikre. Ebben az időben történt, hogy egy idegen ur valamely faluban fuvarost keresett, kívül tovább azzék Csik felé. Bement egy házhoz, ahol csak egy fiu volt honn.

— Hol van édes apád? — kérdezte.
 — Nincs honn, elment! — felelt a fiu.
 — Aztán mikor jön haza? — kérdi az ur ismét.
 — Eőkeme bizon! — telet a fiu — ha hargason jön, estére itthon lesz, de ha igyenesen talál, akkor csak hat hónap múlva.

A feleletnek az a magyarázata, hogy sőt lopni volt az atyafi s ha a horgas — kerülő — uton jó, akkor estére hazaér, de ha az egyenes uton, akkor elfogják s hat hónapig bezárják.

A szomszéd sirfelirata a szomszédnak.

Imreh G. a-i jómódu székely birtokos, már életében gondolkodott állandó nyugvóhelyéről, hol megpihenhesse fáradalmait, ha elköltözik az árnyékvilágba. Mikor kész volt a *kripta*, béballagoit a szomszédjához, hogy mondana neki valami jó feliratot, melylyel megörökíthetné emlékét az utókornak.

A szomszéd mindjárt kész is volt az igen találó, következő felirattal:

Itt nyugszik Imreh Gábor hívül
 A falun kívül;
 A falu nélkül,
 De a falu is nyugszik nála nélkül.

Hátrálom teremtette.

A forradalom előtti kommandós világban történt az Erdővidék és Sepsiszentgyörgy közötti erdőségben levő egyik kommandóháznál (katonai őrség), mikor még a belső székelység határőrségi fegyver alatt volt.

A parancsnok tiszt kijelentette az ott levő fegyveres legényeknek, hogy karácsony ünnepekre hazabocsátja azt, aki olyant tud mondani, amit ő még nem hallott, legyen az bármily fajtájú káromkodás, vagy más csuf beszéd.

A legények gyorsan jelentkeztek a tisztnél. Mindenik elmondta, amit csak tudott.

A tiszt azt felelte, hogy azokat már mind hallotta régebben. A legények busan jöttek ki a tiszt szobából.

Legutoljára maradt egy gyáva, élhetetlen katona, egy tepelák. Ő is kigondolt valamit s beindult a tiszthez. A többiek kaczag ak.

Amint benyitott a tiszt szobába, megbotlott s hasra esve, így káromkodott: *Emnye, hátrálom teremtette*, így még sohasem járék!

— Kelj fel, mondá a tiszt — te hazamehetsz, mert ezt még nem hallottam. Te vagy a legügyesebb. Tényleg egy heti szabadságot kapott. Most nem kacagták társai.

Az okosabbakat nagyobb helyre küldik.

Ménaság előljárósága valamely ügyes-bajos dologban a csikszere-dai járásbirósághoz küldte egyik esküdtjét. Az atyafi igen bugyuta volt, miért a járás-

*) Csulak Lajos adoma gyűjteményéből.

biró rárvált, hogy: — „Mind ilyen bolondok e Ménaságon az előljárók? — Nem biz a' instálom — felelt a székely. — Hát miért nem küldtek okasa bat ide!? — Az okosabbat követem alásan, nagyobb helyre küldik, volt a székely egyszerű felelete.

Orgonán szerzett templom.

Bikfalván történt az az eset, hogy egy orgona szerzett új templomot az egyháznak. Ez pedig így esett meg: kicsiny volt már a templom, nem fértek benne a megszorodott hivek. A tiszteletes előerjesztette, hogy új, nagyobb templomra lenne szükség. Daczára, hogy az ekklezsia gazdag volt. a hivek még sem akartak belemenni az építkezésbe. „Ebben imádkoztak őseink, mi is megférünk benne” — felelték. A pap átlátván, hogy így nem boldogodik, eselhez folyamodott. Hátha templomot nem, de legalább egy új orgonát csak mégis álitunk! — mondta — mert a régi már nem szól. Jól van, azt nem bánták; megbízták egyuttal a tiszteletest, hogy szegődje is meg. A tiszteletes aztán meg is szegődte, de akkorát csináltatott, hogy a régi templom a semmikép sem fért el. Mit tegyenek?! Már csak azt a szép új orgonát el nem dobhatják! Nem volt más választás, inkább teleegyeztek, hogy Isten neki, építsünk hát hozzá egy megfelelő új templomot!

Őszintén.

— A koresmárosné azt kérdi a tegnapi ebédnél, hogy mit szólok a nyulsülthöz?

— És mit feleltél?

— Megmondtam őszintén, hogy az a nyul sem fog több egeret...

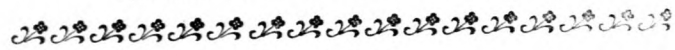

Mária és Jézus.

Székely furfang.

Az urak nagy vadászatot rendeznek s magukkal viszik a jenőfalvi sánta kovácsot is, Tamásbát, mint afféle anekdotázó székelyt. Vadászat után két csoportba heverednek le az urak és falatoznak, meg isznak. Tamásbá csak mókázik, de az urak nem kínálják meg semmivel. A mókák mind gyérebbek lesznek s Tamásbá azon töri a fejét, hogyan vetesse észre, hogy őt sem a gólya költötte. Egyszer újból megszólal Tamásbá: — Hát naessás urak, ha a többi urakhoz átmegyek és kérdik, hogy itt milyen bort isznak — mit szóljak?

Az urak elértették a tréfát s Tamásbát elláták minden jóval, mire így nyilatkozik:
— Nő már most én es tudom.

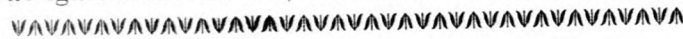
Képeinkhez.

Mária és Jézus. A megváltó születése óta az 1905-ik esztendőértük meg karácsony napján. A tizenkét tanítványnak sok millió hívője van azóta. A Krisztus eszméje meghódította a világot a keresztény hitnek. Ezt a szent eszmét nemcsak az igaz hívők, hanem a művészek is átvették és megörökítették a szent család képét, melyekből mai lapszámunkban kettőt is bemutatunk. Lapunk élén egy híres olasz képen van megörökítve a gyermek Jézus és Mária, lapunk belső részében pedig egy híres festményt mutatunk be a betlehemi Jézusról.

A szent család. A szent képek bölcsője Olaszország. Ott festették ezt a híres képet is, Muriló festő századok előtt tette vászonra gondolatát, a szent család képét, de művészete szent áhitatot kelt ezer évek múlva is.

Az orosz-japán háboruból. (Orosz ágyuk elfoglalása a jantaji csatában. — A harcér a jantaji csata után.) A békével befejezett orosz-japán háboruból két megrendítő képet mutatunk be. Most béke van a két hatalmasság között, de ugyan ki pótolja a veszteséget az elhalt vitézek árvái és özvegeinél. Milyen szép ez a borzalmas kép, de milyen szomorú!...

Karácsonyest. Együtt van a család. A szemekből örömsugár tör elő a karácsonyfa fényétől. A szülő együtt örvend a gyerekeivel, de azért az igazi boldogság még sem itt van. Itt csak a fény a sok, az igazi öröm ott van, ahol nincs fény, csak érzés...

Betűrejtvény.

N M z & i öv & L y E
m é E

A megfejtők között **öt regénykötetet** fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő 1905. december hó 31.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 49. számában közölt talány megfejtése:

„Nagy idők, nagy emberek.”

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Beke Piroška, Renner Ida, Sávoly Anna, Szeép Anna, Vakareszku Jolán, Kiss Berta, Özv. Boditsné Simon Juliánna, Péterfy Tamásné, Bodosi Istvánné, Jancsóné Sugár Mari, Havas András, Kiss József Henrik, Szabó Ferenc ifj., Orovetz András, Suhajda János, Mócsi Antal, Dobos Antal, Istvánka Endre, Frenk János, B—i hitelszövetkezet, H—a olvasókör, Martonosi függ. kör, Bodosi olv.-egylet, Cs—i tejszövetkezet vezetősége, Harasztai gazdakör, Lépi olv.-egylet.

A sorshuzásnál Renner Ida, Kiss József Henrik és Martonosi függ. kör neveit huzzuk ki, címükre egy-egy kötet regényt küldöttünk.

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. P. tanító urnak. Azt kérdezi tőlünk, hogy a vegyész pályára lépni óhajtó fiának nyujt-e biztos megélhetést ez a pálya? Tájékoztassuk a következőket: vegyész oklevelet a budapesti m. kir. József-műegyetem szolgáltat ki. Alkalmaznak vegyészkeül okleveles gyógyszerészeket is. Vegyészek az állami földtani intézetnél, az országos művegyészeti intézetnél s nagyobb gyárakban nyernek foglalkozást. A magyarországi gyárak kénytelenek külföldi származású vegyészeket alkalmazni, mert a magyar fiuk nem igen tolonganak erre a pályára. Jó pályának azért mondjuk, mert a nagyobb gyárakban a vegyészek fizetése 6—8000 korona között váltakozik. Ennyit válaszul, hozzánk intézett kérdésére. — **O. Lidia** urnónek. Czégek nem ajánlunk, de bajos dolog is menyasszonyi kelengyét levél útján rendelni, még ha bármilyen megbízhatónak tartjuk is a céget. Ha a fővárosban van szakértő ismerőse, leghelyesebb, ha arra bizza az árjegyzék útján kiválasztott kelengye megtekintését. — **K. H.** urnak Nagy-Kanizsa. A búzából küldjön föl egy kis zacskóban mintát szerkesztőségünkbe s mi majd ahhoz értő egyénnel megvizsgáljuk s fajtaelnevezését megírjuk. — **Érdéklődő.** Gőzgépezelő tanfolyam Budapesten van a m. kir. állami felső ipariskolában. Minden évben október 1-én nyílik meg s december végéig tart. E tanfolyamon a (stabil) helyhez kötött gőzgépek szerkezetét és kezelését tanítják. Tanulókul főlvetetnek azon önálló lakatosok, kovácsok és a különböző gépgyárak azon munkásai, akik már a kazánfűtők és lokomobilkezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A tandíj 16 korona; beiratkozni lehet minden év szeptember 16—18-ig az intézetben (Budapest, VIII., Népszínház-u. 8). — **Sipos Péter** urnak N.-Szőlgyén. A gödöllői állami baromfitenyésztő telep oszt ki tenyésztő baromfit cserébe az egyes kisgazdák által tenyésztett baromfiért. Forduljon ez ügyben az Esztergommegyei gazdasági egyesület titkárságához Esztergomban, mely közbenjár a baromfi kicserélésre nézve. Az volna a czél-szerű, ha a községből több gazda együttesen kérné ezt, vagy ha a községben gazdakör van, onnan induljon ki ez a mozgalom, mely így több sikerrel járna. — **Tóth Károly** tanító. A regény kicserélésén egy segített a segédszerkesztő, hogy a teljes regényt megküldötte tisztelete jeléül. Így aztán rendben lesz minden, a színes hirdető-képet postára adjuk. Üdvözli igaz tisztelője: Péterfy. — **Berekméri István.** „Egy református kántortanító fogadtatása”. Ez a vers igen szép, de csak keveseket érdekel, pedig bizony mondom, hogy a népszerűtet őszinte hangja szól minden sorából. Azt a hosszú Istenhozottat le nem közölhetjük, de egypár szót ide teszünk azért, hogy tudja meg más is azt, miként kell tisztelni a tanító a népnek, hogy a tanító is szeresse a népet:

Isten hozott mi közénkbe,
Hogy legyél néptanítónk.
Isten tartson meg közöttünk
Hogy legyél jóakarónk.

Egy éve hogy te éretted
Küzdött egyházközségünk,
Egy éve, hogy csak te benned
Volt minden reménységünk.

Boldog lehet az a tanító, akit ilyen köszöntővel fogad a nép és azt a szép, igaz szavakat a nép egyszerű gyermeke mondja, mint e versírója: Berekméri István Andrásé. — **A kiadóhivatal üzenetei.** Berekméri István, Lázár Antal, a hiányzó számokat elküldöttük. Jaksa János, Sipos Péter, a kért hirdető képet postára adtuk.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vá.árcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése
1905. dec. 22.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1:20 K., vidéki borjúhús 112—120 K., sertéshús 110—120 K., szalonna füstölt 160—162 K., szalonna, olvasztani való 136—150 K., hárj 140—150 K., sertézsír 138—140 K. — **Füstöltus:** (vidéki) kg.-ja 1:40—1:50 K. hazai sonka 1.—2. K.

Baromfi-félék: élő tyúk —. —. —. —. K., rántani való csirke 1.40—2.40 K., sütni való csirke 2.20—2.80 K., kacsa, hizott 6.—9.— K., lud, hizott 12—18 K., pulyka, hizott 9.—12.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.30—1.50— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.40—1.50 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). *Buza* 16.80—17.80 K. *Ross* 13.45 K-tól 13.50 K-ig. *Árpa* 14.35 K-tól 14.50 K-ig, jobb minőségű 14.60 K-tól 14.80 K-ig. *Zab* 14.40—14.80 K. *Tengeri* 13.40 K. **Tevaj:** (centrifugál) 2.20—2.50 K., főzővaj 1.60—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—30 fillér. **Tojás:** bácskai 103—106 K., erdélyi apróbb áru 98—102 K. ádánkint. (1440 drb.) Apadt —. —. K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4.80—5.20 K. rózsá I. 5.40—6.— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —. —. —. mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Takarmányvásár. Réti széna 4.—6.60 fillér, muhar 6.—6.60 fillér, zsupszalma 3.20—3.60 fillér, alomszalma 2.80—3.— fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,
 a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

János Prausweller
 Szegeden. Co. és kiz. kizárólagosan szab. chronometres és műórák, főtárlélya a montois inga-órának. 16. ab.

ÓRAK ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Köves árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Gazdák figyelmébe!
50% olcsóbb
 mint bármely más világító anyag a
PYROLEUM
 világítása.

m. kir. szab. 12321. 900. A. 905.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett. Számos elismerővel nálam betekinhető. Próba-küldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB
 Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

Legjobb és legolcsóbb
gazdasági takaréktűzhely
 Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Markhót és Lossinszky
 okl. gépészmérnökök műszaki irodája
 Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

ÚRL REZSŐ
 sertésbizományos
 — Budapest —
 Bérkocsis-utca 12.

sertéseket
 sovány, és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

Budapest—Boroszló.

KEMNA J.
 gőzeke- és gépgyáros ajánlja felülmulhatatlan gőzekéit, gőzutihengereit és gőzcséplőgéppel párosított szecskavágóit.

Mindennemű felvilágos tással készséggel szolgál a magyarországi cégvezetőség:

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8.

Jutányos árak. Házi kezelés.

Előnyös beszerzési mód.

TIZENKETTEDIK ÉVFOLYAM.

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTÁN**

országgyűlési képviselő, az orsz. magyar gazd. egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kiscgazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona.

A „*Független Ujság*“ a magyar polgári osztály, kiscgazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a sziv nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Buday Barna, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterfy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Tarcsafalvi Albert.* Lapunk szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai: *Balogh Elemér, a «Hangya» vezérigazgatója, Baly Kálmán, urad. kasznár, dr. Bernát István közgazdasági író, Matlaszkovszki Tádé gazdasági író, Cserhátí Sándor, gazdasági akad. tanár, Csernay Ödön író, Hajdu István, uradalmi kasznár, Hosszu Albert, földmívelési iskolai tanár, Hreblay Emil, m. kir. állattenyésztési felügyelő, Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, Kerpely Kálmán, gazd. tanintézeti tanár, Löherer Andor, közgazd. író, Praznovszky Ágost, urad. kasznár, Rovara Frigyes, urad. igazgató, Rubinek Gyula, országos magyar gazd. egyes. titkár, K. Ruffy Pál, uradalmi főtiszt, Sporzon Pál, gazdasági tanint. tanár, Stanchich Béla, az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, Száhlender Gyula, urad. építészeti intéző, Szalay János, m. kir. állattenyésztési felügyelő, Szilassy Zoltán, o. m. g. e. titkár, Sztankovics János, gazd. tanint. ig. tanár, Drucker Jenő dr. a „Borászati Lapok“ szerkesztője.*

A „*Független Ujság*“ *képeit a legelső magyar művészek készítik.*

Levélzsekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „**Független Ujság**“ *olcsóságával (egész évre 8 korona félévre 4 korona) főleg a szerényebb viszonyuak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.*

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendőek.

Telefon 89-24. Telefon 89-24.

„Kosmos“ hornyolt asphalt-lemez

Gyakorlatban kitűnően bevált, számos elismerés.

1. Teljesen páramentes, hővédő- és tűzbiztos fafödémek előállítására.
2. Nedves falak szelődéssel való tökéletes kiszáritására.
3. Legkülönlebb czelokra.

Mindennemű felvilágosítás, költségvetés, minta-ismertetéssel és műszaki vélemény díjmentes.

A munka télen is végezhető.

GREIF ANTAL okl. mérnök műszaki irodája
BUDAPEST, VIII., Salétrom-utca 10.

A „Kosmos“ lemezek alkalmazásának részletes ismertetése a „Független Ujság“ 1905. évi 47. (nov. 19.) számában jelent meg.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:
mindennemű nyomtatványhoz szükségelt
CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,278,240.— kor.
Alapítók	200,000.— kor.
Tartalékok	574,787-80 kor.
Összesen	2,253,007-80 kor.

1901. évi fölösleg 90,349.— kor.
1902. évi fölösleg 59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg 109,331.73 kor.
1904. évi fölösleg 72,438.23 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25-02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

ÜZLETÁGAK:

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítványozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály: A társaság berlini főkja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sértésbizományi osztály: A ferencvárosi sértésvásáron elvállalja hízott sértések bizományi értékesítését.

— Közlebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

Lónyíró-ollók, • Marhanyíró-ollók,

Ló- és marhanyíró-gépek, „HELIOS“ istálló-lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ cégnél, Budapest, Andrássy-ut 2. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÜHNE E. MOSONBAN

elismerett gondos kivitelben szállít:

takarmánykészítő-gépeket és pedig szecska-vágókat és új amerikai kukoricaszártépő-gépeket, répavágókat, fa- és betonvályus répamosógépeket, Rapid darálókát, takarmányfüllasztókat, Tubular tejfőzőgépeket, teljes takarmánykamraberendezéseket.

Tavaszi időnyre Mosoni Drill sorvetőgépeket.

FŐRAKTÁR: Budapest, VI. ker., Váci-körút 57/a.

FIÓRAKTÁR: TEMESVÁR, Gazdaudvar.

Mindennemű talajmívelő gépek és eszközök.

1905. évi forgalom : 25,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek második sorozata **folyó évi október hó**
4-én veszi kezdetét.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszővetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint **660** első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon.

Ezer kép!

Az Kétezer adoma!

„Urambátyám“

czimű humorisztikus élezcslap 1905-ik évi egész évfolyamát
olvasóinknak 16 korona előfizetési ár helyett

4 koronáért küldjük meg postadíjmentesen,

Ezen összeg lapunk előfizetési díjával egy posta-
utalványon küldhető be.

A „FUGGETLEN UJSÁG“
kiadóhivatala

Száz tréfás elbeszélés! Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A miskolci országos baromfi-kiállításon
diszoklevéllel kitüntetett

sárga orpingtonok faj- tisztasági tenyésztőjásai

12 darabonként, patent csomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Barsmegye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Műtrágyafélét, azonkívül

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő

tartalommal, továbbá

szállít a

„Hungária“ műtrágya, kén- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.